

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o izbach rolniczych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 574)

Samorząd rolniczy jest mało znany ogółowi społeczeństwa, oraz osobom czynnym zawodowo w rolnictwie. Wśród rolników nie ma świadomości jego roli, zadań i przydatności dla funkcjonowania branży. Rolnicy zatem nie są zainteresowani udziałem w pracach samorządu, gdyż nie odczuwają korzyści z jego funkcjonowania. W wyborach do Izb Rolniczych trudno znaleźć kandydatów do pełnienia funkcji w organach statutowych, a frekwencja wyborcza jest na rażąco niskim poziomie.

Propozycje zawarte w projekcie ustawy budzą poważne wątpliwości Związku, z następujących powodów:

1. Przeniesienie wyborów na poziom organów pomocniczych gmin i przeprowadzanie wyborów przez sołectwa spowoduje zaburzenie reprezentatywności kandydatów. Brakować będzie odniesienia do powierzchni użytków rolnych i liczebności mieszkańców sołectw (od kilkudziesięciu osób do kilku tysięcy). Rozszerzenie procesu wyborczego bezpośrednio na sołectwa nie zmieni sytuacji opisanej na wstępie do opinii.
2. Gminy mogą, ale nie muszą tworzyć sołectw, jest to zadanie fakultatywne. Wobec powyższego nie ma pewności, że gospodarstwa rolne podatników podatku rolnego znajdują się na terenie jakiegoś sołectwa.
3. Organem wykonawczym w sołectwie jest sołtys, który nie jest wyposażony w aparat urzędniczy, ani środki finansowe do realizacji zadań publicznych. Ani sołtys, ani sołectwo nie mają osobowości prawnej i zdolności sądowej. Zatem jest to faktyczna przeszkoda do egzekucji ew. odpowiedzialności za przeprowadzenie procesu wyborczego. Zadania sołtysa poszerzone o obowiązki wykraczające poza funkcje samorządowe mogą być z kolei przyczyną odmowy pełnienia urzędu. Ponadto nałożenie na sołtysa zadań administracyjnych bez określenia kosztów i sposobu realizacji będzie nieskuteczne.

4. Wybory mogą odbywać się w lokalach należących do instytucji publicznych. Na terenie sołectw i w sąsiedztwie często brak siedzib takich instytucji. Do przeprowadzenia wyborów potrzeba wyposażenia lokalu w odpowiedni sprzęt, jak urny, osłony itp. Ustawa nie określa kto odpowiada za wyposażenie i dostosowanie lokalu do odpowiednich warunków.
5. Ustawa nie określa jakie instytucje i na jakich zasadach mają udostępnić lokale do przeprowadzenia wyborów. Jednostki samorządu terytorialnego nie powinny ponosić kosztów organizacji wyborów do samorządów zawodowych. W uzasadnieniu projektu wskazano, że wejście w życie ustawy nie będzie miało skutków dla finansów publicznych, ale projekt nie precyzuje też udziału organów administracji publicznej w przeprowadzaniu wyborów.
6. Zmiana zasad finansowania Izb Rolniczych nałoży na gminy obowiązek ustalenia i obliczenia wysokości podatku rolnego, który powinien być przekazany zgodnie z dyspozycją podatnika do właściwej izby, społeczno- zawodowej organizacji rolników lub na rzecz wybranego związku zawodowego. W uzasadnieniu do projektu ustawy nie określono kosztów prowadzenia tego zadania przez gminy, ani źródła ich finansowania.
7. Gmina ma obowiązek publikacji ogłoszeń sołtysów dotyczących wyborów do Izb Rolniczych na stronie internetowej, lokalnych serwisach internetowych, czy tablicach ogłoszeń co też jest nowym zadaniem, powodującym tworzenie kosztów.

Przedstawione wyżej argumenty powodują, że Związek opiniuje projekt ustawy negatywnie.

Poznań, dnia 5 sierpnia 2016 r.

Przewodniczący
Związku Gmin Wiejskich
Rzeczypospolitej Polskiej

Marek Olszewski